

Sygn. akt I A Ca 450/13, I A Cz 675/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Dariusz Kłodnicki (spr.)
Sędziowie:	SSA Tadeusz Nowakowski SSA Anna Guzińska
Protokolant:	Justyna Łupkowska

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2013 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **D. K.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 30 listopada 2012 r. sygn. akt X GC 52/09

oraz

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 24 stycznia 2013 r. sygn. akt X GC 52/09

1. **oddala apelację;**

2. **zmienia zaskarżone postanowienie z dnia 24.01.2013r. w ten sposób, że oddala wniosek strony pozwanej o uzupełnienie wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 30.11.2012r., sygn. akt X GC 52/09;**

3. **zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 3.570 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;**

4. **nakazuje Skarbowi Państwa – Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu, aby uiścił na rzecz adwokata E. G. kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych), powiększoną o podatek od towarów i**

usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;

5. obciąża stronę pozwaną obowiązkiem uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwoty 115 zł tytułem opłaty sądowej od zażalenia, od której uiszczenia powód był zwolniony.

UZASADNIENIE

W dniu 12.02.2009 r. D. K. wniósł pozew przeciwko (...) spółce z o.o. w W. o zapłatę kwoty 576.166,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 06.02.2009 r. oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu powództwa wskazał, że dochodzona należność obejmuje część poniesionych przez niego wydatków na remont najmowanych od pozwanej lokali, które zrealizował w oparciu o łączącą strony umowę modernizacyjną. Podniósł przy tym, że prowadzenie tych prac odbywało się za zgodą wynajmującej, przy czym były one na nim wymuszone, gdyż od ich przeprowadzenia uzależniała ona dalsze trwanie umów. Ostatecznie na jej żądanie w dniu 31.05.2008 r. opuścił te lokale, jednakże nie uzyskał zwrotu poniesionych na nie nakładów.

Wobec uznania, że termin do złożenia odpowiedzi na pozew upłynął bezskutecznie, wyrokiem zaocznym z dnia 17.06.2009 r. – sygn. akt X GC 52/09 Sąd Okręgowy we Wrocławiu uwzględnił żądanie pozwu w całości.

Strona pozwana złożyła przeciwko niemu sprzeciw i zaskarżając go w całości, wniosła o jego uchylenie, oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 30.11.2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu uchylił w całości wydany w niniejszej sprawie wyrok zaoczny (pkt I), oddalił powództwo (pkt II), zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III) oraz orzekł, iż nieuiszczone koszty w sprawie ponosi Skarb Państwa. (pkt IV).

Podstawą jego wydania były następujące ustalenia.

D. K. zawarł z (...) Sp. z o.o. w W. umowę najmu pomieszczenia restauracji wraz z zapleczem o powierzchni 250 m², pomieszczenia piwnic o powierzchni 180 m² oraz pomieszczenia gospodarcze (obok wentylatorni) o powierzchni 24 m², w nieruchomości położonej we W., przy ul. (...). Przedmiot najmu miał być wykorzystywany przez powoda zgodnie z wpisem do (...). Stosownie do § 4 ust. 2 wszelkie prace dostosowujące przedmiot najmu do rodzaju prowadzonej działalności powód miał wykonać na własny koszt. Powód był uprawniony do dokonania w przedmiocie najmu zmian budowlanych wyłącznie za zgodą pozwanej. Jeżeli zmiany takie zostałyby podjęte bez zezwolenia, pozwanej przysługiwało prawo do pisemnego upomnienia powoda. Jeżeli w ciągu wyznaczonego terminu powód nie zastosowałby się do poleceń zawartych w upomnieniu, pozwanej służyło prawo do natychmiastowego rozwiązania stosunku najmu, bez zachowania terminu wypowiedzenia. Powód był zobowiązany m.in.

do używania przedmiotu najmu zgodnie z jego przeznaczeniem określonym w umowie, terminowego uiszczania pozwanej czynszu i innych należnych opłat stosownie do postanowień umowy, przeprowadzania w okresie trwania stosunku najmu we własnym zakresie i na własny koszt bieżących remontów i konserwacji najmowanego lokalu, w tym w szczególności zainstalowanych przez powoda (§ 5).

W oparciu o umowę pozwana zobowiązała się min. do wykonania remontu dachu na całej powierzchni budynku oraz jego elewacji na koszt własny, przeprowadzania lub zapewnienia konserwacji, odnowy i naprawy wszelkich urządzeń, chyba że umowa sposób wyraźny zobowiązywała do tego powoda (§6). Umowa została zawarta na okres 5 lat. Aneksem z dnia 01.07.2004 r. zmieniono okres obowiązywania umowy na 10 lat.

Między stronami obowiązywała umowa z dnia 1.05.2003 r. najmu powierzchni 40 m², znajdującej się na parterze budynku (bar), w okresie letnim 06-09 teren ogródka letniego, miejsce parkingowe. Przedmiot najmu miał być wykorzystywany przez powoda zgodnie z wpisem do (...). Stosownie do § 4 ust. 2 wszelkie prace dostosowujące przedmiot najmu do rodzaju prowadzonej działalności powód mógł wykonać na własny koszt. Powód był uprawniony do dokonania w przedmiocie najmu zmian budowlanych wyłącznie za zgodą pozwanej. Jeżeli zmiany takie zostaną podjęte bez zezwolenia, pozwanej przysługuje prawo do pisemnego upomnienia powoda. Jeżeli w ciągu wyznaczonego terminu powód nie zastosuje się do poleceń zawartych w upomnieniu, pozwanej służy prawo do natychmiastowego rozwiązania stosunku najmu, bez zachowania terminu wypowiedzenia. Powód był zobowiązany m.in. do używania przedmiotu najmu zgodnie z jego przeznaczeniem określonym w umowie, terminowego uiszczania pozwanej czynszu i innych należnych opłat stosownie do postanowień umowy, przeprowadzania w okresie trwania stosunku najmu we własnym zakresie i na własny koszt bieżących remontów i konserwacji najmowanego lokalu, w tym w szczególności zainstalowanych przez powoda (§ 5). W oparciu o umowę pozwana zobowiązała się min. do wykonania remontu dachu na całej powierzchni budynku oraz jego elewacji na koszt własny, przeprowadzania lub zapewnienia konserwacji, odnowy i naprawy wszelkich urządzeń, chyba że umowa sposobem wyraźny zobowiązywała do tego powoda (§6). Umowa została zawarta na czas nieokreślony z mocą obowiązującą od dnia 1.05.2003r.

Przygotowana została koncepcja zagospodarowania terenu przy przedmiotowej nieruchomości.

W styczniu 2004r. na zlecenie powoda został wykonany projekt budowlany schodów do piwnicy w przedmiotowej nieruchomości. Z tego tytułu wystawiono fakturę VAT na rzecz powoda na kwotę 7.320 zł brutto. Pozwana wyraziła pisemnie zgodę na wykonanie schodów łączących parter kawiarni z piwnicą. Prezydent Miasta W. decyzją nr (...) z dnia 13.07.2004r. zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę.

Według kosztorysu z sierpnia 2004r. wykonanego na zlecenie powoda koszt wykonania schodów do piwnicy w przedmiotowym lokalu miał wynosić 31.538,96 zł. Dnia 18.10.2004r. powód zawarł umowę na wykonanie schodów do piwnicy za kwotę 34.541,12 zł brutto. Powód powiadomił odpowiednie organy o rozpoczęciu prac budowlanych.

W czerwcu 2004r. został sporządzony na zlecenie powoda projekt budowlany – przebudowa piwnic na winiarnię. Koszt projektu wyniósł 19.834,76 zł. Powód uiszczył zaliczkę w kwocie 500 zł. Projekt decyzją nr (...) został zatwierdzony i udzielono pozwolenia na budowę.

Powód zawarł dnia 01.10.2004r. umowę sprzedaży-montażu systemu kanałów wentylacyjnych nawiewu wraz z wentylatorem i nagrzewnicą wodną. Dnia 27.10.2004 r. sporządzono protokół odbioru instalacji wentylacji nawiewno-wywiewnej w wskazanym lokalu.

Dnia 29.03.2005r. powód zawarł umowę na roboty budowlane, modernizacja lokalu winiarni Q. W.. W trakcie obowiązywania umowy, strony prowadziły korespondencję.

Powód zawarł umowę sprzedaży-montażu systemu kanałów wywiewnych.

Dnia 01.04.2005 r. powód podpisał umowę o realizację robót remontowanych instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, a dnia 10.10.2006r. aneks nr (...) do umowy. Powód dnia 05.04.2005r. zapłacił wykonawcy kwotę 8.000 zł. Strony umowy odrębnie kwitowały odbiór zaliczek. Do umowy sporządzono kosztorys inwestorski przebudowy piwnic, wykonanie winiarni robót inst., sanit. na kwotę 27.177,62 zł.

Dla wykonywanych zadań na przedmiotowej nieruchomości były prowadzone dzienniki budowy, tj. budowa schodów łączących parter z piwnicą, przebudowa piwnicy.

Powód, prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...), dnia 1.11.2005r. zawarł z pozwaną umowę najmu pomieszczenia refektarza w nieruchomości położonej we W. przy ul. (...). Powód miał wykorzystywać przedmiot najmu do prowadzenia dyskoteki, imprez podobnego rodzaju, nie mających charakteru imprezy masowej, nie częściej niż jeden dzień w tygodniu. Stosownie do § 4 ust. 2 wszelkie prace dostosowujące przedmiot najmu do rodzaju prowadzonej działalności powód mógł wykonać na własny koszt za pisemną zgodą pozwanej. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Strony dnia 1.11.2005 r. zawarły drugą umowę najmu pomieszczenia restauracji wraz z zapleczem o powierzchni 250 m², pomieszczenia piwnic o powierzchni 174 m² oraz pomieszczenia gospodarczego o powierzchni 24 m² w nieruchomości położonej we W. przy ul. (...). Przedmiot najmu miał być wykorzystywany przez powoda zgodnie z wpisem

do (...). Stosownie do § 4 ust. 2 wszelkie prace dostosowujące przedmiot najmu

do rodzaju prowadzonej działalności powód miał wykonać na własny koszt.

Powód był uprawniony do dokonania w przedmiocie najmu zmian budowlanych wyłącznie za zgodą pozwanej. Jeżeli zmiany takie zostaną podjęte bez zezwolenia, pozwanej przysługuje prawo do pisemnego upomnienia powoda. Jeżeli w ciągu wyznaczonego terminu powód nie zastosuje się do poleceń zawartych w upomnieniu, pozwanej służy prawo do natychmiastowego rozwiązania stosunku najmu, bez zachowania terminu wypowiedzenia. Powód był zobowiązany m.in. do używania przedmiotu najmu zgodnie z jego przeznaczeniem określonym w umowie, terminowego uiszczania pozwanej czynszu i innych należnych opłat stosownie do postanowień umowy, przeprowadzania w okresie trwania stosunku najmu

we własnym zakresie i na własny koszt bieżących remontów i konserwacji najmowanego lokalu, w tym w szczególności zainstalowanych przez powoda (§ 5). W oparciu o umowę pozwana zobowiązała się min. do wykonania remontu dachu na całej powierzchni budynku oraz jego elewacji na koszt własny, przeprowadzania lub zapewnienia konserwacji, odnowy i naprawy wszelkich urządzeń, chyba

że umowa sposób wyraźny zobowiązywała do tego powoda (§6). Umowa została zawarta na okres 10 lat.

Strony podpisały dwa aneksy do w/w umowy. Aneksem z dnia 30.03.2007r. zmieniono § 2 ust 1 umowy w ten sposób, że powód wziął w najem pomieszczenia o powierzchni 250 m², pomieszczenia piwnic o powierzchni 204 m², pomieszczenia gospodarcze o powierzchni 24 m² oraz jedno miejsce parkingowe.

Powód wynajmował lokal na parterze od początku, gdy pozwana kupiła obiekt od poprzedniego właściciela. Wcześniej, powód był, albo pracownikiem, albo podzarządcą firmy, która dzierżawiła lokal od poprzedniego właściciela. Pozwana kupiła obiekt z ogródkiem. Obiekt był w złym stanie, wszystkie instalacje zostały zniszczone. Przejmując lokal od (...) była tam restauracja. Piwnica, którą wynajmował powód miała jedną dużą salę i później jeszcze przechodziło się po trzech, dwóch schodkach do zaplecza, gdzie był magazyn, warsztat podręczny. Wcześniej w piwnicy znajdowało się archiwum.

Powód korzystał z ogródka letniego, jeszcze gdy właścicielem nieruchomości była inna firma. Wykonał go z elementów drewnianych przez stolarnię (...). Corocznie wymagał konserwacji. Pozwana zdemontowała ogródek, powód nie zabrał jego części.

J. M. pełnił u powoda funkcję inspektora nadzoru. Kierownikiem budowy był N. K..

W lokalu wynajmowanym przez powoda należało wykonać oświetlenie, posadzki, tynki, malowanie, ścianki działowe związane z sanitariatami i związaną z tym instalacją wodno-kanalizacyjną, prace budowlane, nowe wejście do piwnicy. W tym pomieszczeniu była instalacja wentylacyjno - mechaniczna. Powód musiał we własnym zakresie wykonać modyfikacje tego elementu. Na ścianach pojawiały się wykwyty z uwagi na panującą w pomieszczeniu wilgoć, brak izolacji pionowej zewnętrznej oraz niedrożne poziome odcinki kanałów wentylacyjnych.

Powód zwracał się do pozwanej o wyrażenie zgody na przeprowadzenie remontu lokalu. W odpowiedzi pozwana zwróciła się o podanie jaki efekt zostanie osiągnięty dzięki planowanemu przez powoda remontowi.

W piśmie z dnia 17.10.2006r. pozwana zwróciła się do powoda o podanie w jakim terminie planuje on rozpocząć działalność w pomieszczeniach piwnicznych.

Gdy powód zaczął korzystać z obiektu, była stara winda towarowa, która w trakcie remontu została przez pozwaną wymieniona. Była tylko jedna winda, która zaczynała się od piwnicy i wjeżdżała na 4 piętro. Powód nie robił żadnych inwestycji co do windy. Projekt budowlany zakładał, że gdyby powód chciał robić posiłki w piwnicy, to sanepid nie zezwoliłby na noszenie po schodach posiłków, więc docelowo należałoby wybudować tam 2 windy gastronomiczne. Z uwagi na koszt wind, powód nie podjął się tego zadania.

Powód przy budowie klatki schodowej musiał wziąć pod uwagę opinię konserwatora zabytków. Koncepcja powoda była tańsza i polegała na zrobieniu przejścia z lokalu Q. bez wychodzenia na zewnątrz, ale koncepcja ta była niezgodną z opinią konserwatora, który wskazał inne miejsce, gdzie klatkę schodową można zaprojektować. Realizacja projektu trwała i w międzyczasie powód robił również projekt modernizacji piwnicy. Był również projekt aranżacji wewnątrz i uzgodnienia. Jak skończono podstawowe roboty budowlane na klatce, to był gotowy projekt przebudowy piwnicy. Ta sama firma wykonująca schody zaczęła robić pozostałe rzeczy, ale nie instalacyjne.

Projekt budowlany przebudowy piwnicy zawierał w sobie jeszcze projekt instalacji sanitarnych, elektryczny oraz projekt wentylacyjny, gdyż piwnica miała jedno małe okno i konieczny był projekt wentylacyjny. W instalacjach powód musiał się posiłkować przepompownią ścieków. Powód korzystał z firmy budowlanej, która robiła schody i większość adaptowanej piwnicy, później firmy wodno-kanalizacyjnej, która robiła wodę ciepłą i zimną, podłączenia sanitariatów, jak również bar zgodnie z projektem. Część instalacji elektrycznych powód wykonywał systemem gospodarczym. Przepompownia była z zakresu instalacji sanitarnych. Prace budowlane pod klucz trwały około rok.

Klatka schodowa miała być umieszczona w pomieszczeniu, które było zagruzowane, a przejście do tego pomieszczenia trzeba było wykonać przez mur grubości 1,30cm. W pomieszczeniu wymieniono podłóżę wraz z posadzkami i kanałami ciepłowniczymi. Na ścianach wewnętrznych wykonano izolację przeciwwilgociową poprzez iniekcje i impregnację środkami chemicznymi.

Na sklepieniach i ścianach czyszczono faktury cegły gotyckiej, spoinowania, wykonano nowe tynki, cała sala została wyposażona w instalację elektryczną, ppoż z czujnikami, wodociągowo-kanalizacyjną, przy czym kanalizacja była wyposażona

w przepompownie. Klatka schodowa została poszerzona, wyposażona w balustrady i pochwyt, z wystrojem z płytek ceramicznych, nad klatką schodową wykonano całkowicie nowy strop żelbetowo-stalowy. Wykonano ścianki działowe na zapleczu sali z płyt regipsowych. Wyposażono sanitariaty w urządzenia sanitarne.

Wykonano przewód wentylacyjny z blachy ocynkowanej podwieszony do stropów.

Powód miał lokal otwierany na weekendy i wyłącznie w nocy. W tygodniu był zamknięty.

Zdarzyła się sytuacja, że był utrudniony dostęp przez dwa dni do lokalu i nie było to zapowiedziane wcześniej i pozwana za te dwa dni nie liczyła czynszu. Pozwana wykonywała wtedy dach i ze względu na bezpieczeństwo ludzi musiała ograniczyć wejście.

Sąd Rejonowy (...) XV Gospodarczy dnia 12.06.2006 r. w sprawie XV GC 333/06 wydał wyrok przeciwko powodowi z powództwa T. S.. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie X Ga 246/06 oddalił apelację powoda.

Przeciwko powodowi było prowadzone postępowanie egzekucyjne.

Na rzecz powoda były wystawiane faktury VAT przez podmioty trzecie.

Powód zawarł umowę dnia 02.01.2007r. na wykonanie instalacji elektrycznej wraz z pomiarami w kawiarniani przy ul. (...).

Powód, mimo że nie było jeszcze odbioru, zrobił kilka imprez w piwnicy.

Nie było odbioru wentylacji, który warunkował uzyskanie zgody przez sanepid na otwarcie lokalu. Osoba, która wykonywała powodowi przewody wentylacyjne miała wykonać stosowne pomiary. Jeśli chodzi o nawiew, to było wszystko dobrze, ale wywiewu nie mógł zmierzyć, bo na górze, gdzie był wentylator wyciągowy, trwał remont. Właściciel robił remont na górze.

Dnia 30.05.2007 r. sporządzono protokół z badań odbiorczych natężenia oświetlenia. Zostały podpisane protokoły z przeprowadzonych pomiarów ochronnych instalacji i urządzeń elektrycznych oraz opinie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dnia 23.05.2007r. sporządził protokół oględzin przebudowy piwnicy na winiarnię. Dnia 25.05.2007r. sporządzony został protokół sprawozdawczo-odbiorczy przewodów kominowych. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej we W. dnia 19.06.2007r. uznała zawiadomienie powoda, za oświadczenie o zgodności z wymaganiami ochrony ppoż rozwiązań technicznych, zastosowanych w obiekcie budowlanym.

Pozwana zwracała się pisemnie do powoda w sprawie wpięcia wentylacji wywiewnej do pomieszczeń oraz opuszczenia pomieszczeń celem ich remontu wraz z informacją o przydzieleniu innych lokali w zamian.

Pismem z dnia 31.03.2008 r. pozwana rozwiązała z powodem umowę ze skutkiem natychmiastowym. Pozwana wezwwała powoda do zapłaty zaległych opłat czynszowych.

Strony dnia 04.04.2008 r. zawarły ugodę, w której oświadczyły, iż umowa z dnia 01.11.2005r. zostanie skutecznie rozwiązana z dniem 01.04.2008r. z uwagi na niewywiązywanie się powoda z obowiązku uiszczania opłat czynszowych. Strony dnia 31.05.2008r. podpisały protokół zdawczo odbiorczy przedmiotu najmu.

Gdy powód opuszczał lokal zabral czujki, centralę alarmową, sprzęt i kamery związane z instalacją monitoringową.

Powód wykonał prace, które były prowadzone na poziomie zero. Na poziomie - 1 powód wybudował schody z poziomu zero do -1. Powiesił lampy, zrobił remont, dostawił barek. Nie było tam remontu gruntownego, który byłby potrzebny dla pozwanej. Po wyprowadzeniu się powoda, wszystkie stałe elementy zostały zabrane przez niego, a to co zostało nie było pozwanej potrzebne. Schody zrobione przez powoda zostały zlikwidowane, nie ma ich fizycznie. To były rzeczy zrobione pod potrzeby nocnego klubu, jaki prowadził powód. Obecnie jest to restauracja, która wymagała gruntownego remontu, łącznie z wymianą instalacji.. Brak ogródka. Brak przepompowni w miejscu, w którym była wykonana.

Powód umówił się z pozwaną, że gruz zostanie wywieziony, a faktura nigdy nie została zapłacona za posprzątanie. Pozwana usunęła wszystkie naniesione przez wcześniejszych użytkowników zmiany. Pozwana doprowadziła obiekt do stanu jak przed wszystkimi najemcami, żeby przywrócić mu dawne funkcje i wygląd. To był jej pomysł na to, żeby ten lokal prowadzić.

Pozwana sporządziła dokumentację zdjęciową przedmiotu najmu oraz dokonanego przez pozwaną remontu.

Strony nie miały zawartej odrębnej umowy dotyczącej modernizacji pomieszczeń.

Powód zawarł dnia 27.05.2008r. umowę dzierżawy sprzętu gastronomicznego i wyposażenia restauracji z W. S. i J. K. (1). W piśmie z dnia 12.08.2008r. powód oświadczył, iż odstępuje od w/w umowy.

Powód złożył zawiadomienie o przywłaszczeniu sprzętu gastronomicznego przez J. K. (1) na jego szkodę.

Powód miał zawarte liczne umowy kredytowe.

Na przełomie 2008 r. i 2009 r. powód zwracał się do banków, w których miał zawarte umowy kredytowe o zawieszenie spłat rat kredytowych, na co banki nie wyraziły zgody. Saldo konta powoda w (...) na dzień 29.01.2009 r. wyniosło -101.977,35 zł. Powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 576.166,25 zł.

Podczas robót wykonywanych w wynajmowanych przez powoda od pozwanego pomieszczeniach, nie była prowadzona książka obmiarów. Nie sporządzano również protokołów częściowych wykonanych robót, a także dokumentacji powykonawczej. Powód nie uzyskał pozwolenia na użytkowanie remontowanych pomieszczeń.

Przy takich ustaleniach Sąd Okręgowy ocenił, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wskazał, że z treści umów najmu pomieszczeń użytkowych, których właścicielką była pozwana, jednoznacznie wynika, iż wszelkie prace dostosowujące przedmiot najmu do rodzaju prowadzonej przez powoda działalności, mógł on wykonywać na własny koszt za pisemną zgodą pozwanej, jako wynajmującego.

Brak było przy tym podstaw do uznanie, że doszło pomiędzy stronami do zawarcia odrębnej umowy modernizacyjnej. Zdaniem Sądu I instancji zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazywał, że wiązały je jedynie postanowienia umów najmu, które szczegółowo regulowały ich wzajemne prawa i obowiązki w zakresie korzystania z wynajmowanych lokali, w tym również co do prac i nakładów.

Niezależnie od tego Sąd Okręgowy wskazał, że powód nie wykazał również wysokości roszczenia, w szczególności mając na uwadze to, iż po zakończeniu umów najmu zabrał ze sobą stałe elementy, które wykonał w wynajmowanych lokalach, a to co w nich pozostawił nie było dla pozwanej przydatne.

Odwołując się do opinii biegłego powołanego w toku procesu, Sąd zwrócił uwagę, że wynika z niej jednoznacznie, iż na podstawie przedstawionych przez powoda faktur VAT i zestawień nie można ustalić zakresu wykonanych przez niego prac adaptacyjnych w wynajmowanych od pozwanej lokalach. Roboty prowadzone przez powoda nie były udokumentowane. Brak jest książki obmiarów, dokumentacji powykonawczej, protokołów częściowych odbiorów robót, pozwolenia na użytkowanie lokali, co uniemożliwia ustalenie zakresu rzeczowego i finansowego prac wykonywanych przez powoda w wynajmowanych lokalach.

W ocenie Sądu Okręgowego, istotne było również to, że nakłady jakie poniósł powód na wynajmowane lokale, nie zwiększały ani ich wartości, ani też użyteczności, co znalazło potwierdzenie w opinii biegłego, z której wynika, iż pozwana nie mogła korzystać z wykonanych przez niego prac, gdyż nie uzyskał pozwolenia na użytkowanie tych lokali, z powodu braku wymaganej dokumentacji. Wskazał również, że z materiału dowodowego wynikało, że po przejęciu lokali od powoda strona pozwana wykonała gruntowny remont, przywracając ich pierwotny stan.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał, że powództwo w całości podlegało oddaleniu.

Rozstrzygając o kosztach procesu wskazał, że powód obowiązany jest zwrócić pozwanej poniesione przez nią i zgłoszone w procesie koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Mając na uwadze sytuację majątkową powoda Sąd Okręgowy na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 4 u.k.s.c. odstąpił od obciążania go nieuiszczonymi w sprawie kosztami sądowymi.

Postanowieniem z dnia 24.01.2013 r. Sąd Okręgowy uzupełnił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 14.405 zł tytułem zwrotu opłaty od sprzeciwu od wyroku zaocznego.

Powód w ramach wniesionej apelacji zaskarżył niniejszy wyrok w całości, zarzucając Sądowi Okręgowemu, że przy jego wydaniu dopuścił się:

1. naruszenia przepisów postępowania tj.:

a) art. 344 §1 i §3 kpc, art. 131 §1 kpc i art. 139 §1 kpc przez przyjęcie, że wyrok zaoczny nie został pozwanemu prawidłowo doręczony, w sytuacji gdy zgromadzony materiał przeczy temu;

b) art. 169 §1 kpc, art. 171 §1 kpc w zw. z art. 347 kpc oraz art. 328 §2 kpc wobec nierozpoznania wniosku pozwanej o przywrócenie terminu i uznanie, że sprzeciw wniesiony został w terminie, bez uzasadnienia takiego stanowiska w uzasadnieniu wyroku;

2. naruszenia przepisów postępowania tj.:

a) art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. przez sprzeczne z dowodami uznanie, że powód nie udowodnił swojego roszczenia, co znalazło wyraz w uznaniu, że:

- nie wykazał zakresu rzeczowego i finansowego poniesionych nakładów na remont wynajmowanych lokali użytkowych;

- nie wykazał, że poczynione nakłady zwiększyły wartość lub użyteczność wynajmowanych lokali,

b) art. 233 §1 kpc w zw. z art. 328 §2 kpc wyrażające się w braku wszechstronnej oceny i nie rozważenia wszystkich dowodów, w tym:

- w zw. z art. 285 §1 k.p.c. wobec dokonania ustaleń i oparcie wyroku wyłącznie na opinii biegłego J. K. (2), w sytuacji gdy w opinii biegły w istocie ograniczył się do zestawienia i oceny faktur, opinia wydana została bez przeprowadzenia wizji lokalnej i inwentaryzacji stanu rzeczywistego, co dyskwalifikuje dowodowy walor opinii czyniąc ją jedynie wyłącznie hipotetyczną, dodatkowo w sytuacji, gdy opinia nie zawiera odpowiedzi merytorycznej, a brak w opinii inwentaryzacji prac wykonanych i odniesienia do stanu istniejącego biegły sprowadza wyłącznie do zagadnienia braku pozwalania na użytkowanie lokalu;

- pozostawienie poza zakresem oceny zeznań świadków, w tym, świadka N. K., wskazujących wprost na zakres wykonanych prac przydatnych dla pozwanego, z których pozwany korzysta, zwiększając wartość i użyteczność nieruchomości;

- pozostawienie poza zakresem oceny zeznań powoda, co dotyczy w szczególności wykonanych robót budowlanych i prac w substancji budynku, zakresu rzeczowego i finansowego poniesionych przez niego nakładów, a także w przedmiocie ustaleń dotyczących rozliczenia kosztów dających podstawy dla przyjęcia zawarcia przez strony umowy modernizacyjnej\

c) naruszenia przepisów art. 217 §2 kpc, art. 227 kpc i art. 278 kpc przez oddalenie wniosku powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, w sytuacji gdy opinia biegłego J. K. (2) nie przedstawia rzetelnego waloru dowodowego, nadto przez wadliwe uznanie, że opinia zawiera wystarczające informacje z zakresu wiedzy specjalnej, podczas gdy w opracowanym kształcie, w oderwaniu od stanu istniejącego lokali nie jest przydatna dla rozstrzygnięcia;

3. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego przez uznanie, że wszystkie wykonane przez powoda roboty to były zwykłe nakłady, które ponosi najemca, w sytuacji gdy zakres prac i robót takiemu wnioskowi przeczy; przez uznanie, że strony nie łączyła żadna odrębna umowy w zakresie rozliczania poniesionych nakładów (określona przez powoda jako umowa modernizacyjna);

4. naruszenie art. 676 k.c. wyrażające się w konkluzji, iż poczynione przez powoda nakłady nie stanowiły ulepszenia przedmiotu najmu, a w chwili zwrotu lokalu nie zwiększyły ich wartości ani ich użyteczności, w sytuacji gdy pozwana nie żądała od powoda przywrócenia stanu poprzedniego, a zatrzymała efekty wykonanych przez powoda prac (nakłady) w ramach przeprowadzonego przez siebie dalszego remontu.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Powód wniósł również zażalenie na postanowienie wydane w przedmiocie uzupełnienia wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Wnosząc o jego uchylenie i oddalenie wniosku o uzupełnienie wyroku oraz zasądzenie na jego rzecz od strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, zarzucił Sądowi Okręgowemu, że przy jego wydaniu dopuścił się naruszenia art. 351 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. oraz art. 348 k.p.c..

Na rozprawie apelacyjnej strony wniosły o zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania apelacyjnego i zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie, natomiast zasadnym było wniesione przez niego zażalenie na postanowienie o uzupełnieniu zaskarżonego wyroku.

Odnosząc się w pierwszym rzędzie do zarzutów apelacyjnych, należy wskazać na bezzasadność twierdzeń powoda, co do naruszenia przez

Sąd Okręgowy przepisów postępowania, poprzez uznanie za skutecznie wniesiony przez pozwaną sprzeciw od wyroku zaocznego, przy jednoczesnym braku wyjaśnienia zajętego w tym zakresie stanowiska w uzasadnieniu wyroku.

Jak wynika z analizy akt sprawy, próba doręczenia stronie pozwanej wyroku zaocznego nie była skuteczna, w świetle dyspozycji art. 133 §1 i §2 k.p.c., bowiem został on odebrany przez przedstawiciela spółki tj. (...) sp. z o.o., która miała swoją siedzibę w tym samym budynku, lecz w innym lokalu. Brak było przy tym podstaw do uznania, że była to osoba upoważniona do odbioru pism w imieniu pozwanej.

W tych okolicznościach pozostawienie w aktach niniejszego wyroku ze skutkiem doręczenia dla pozwanej, w dacie jego odbioru przez osobę do tego nieuprawnioną, nie znajdowało prawnego uzasadnienia.

Odnosząc się do zarzutu nadania biegu sprawie bez rozpoznania wniosku pozwanej o przywrócenie terminu do złożenie sprzeciwu od wyroku zaocznego, należy wskazać, że został on złożony w ramach tego sprzeciwu z tzw. ostrożności procesowej. Ponadto wraz z nim pozwana złożyła wniosła o zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności wyroku zaocznego powołując się na okoliczności dotyczące braku podstaw do uznania, że wyrok zaoczny został jej doręczony w dniu jego odbioru przez podmiot trzeci (k. 663-6721).

W wyniku złożenia sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd Okręgowy wydał postanowienie o zawieszeniu rygoru natychmiastowej wykonalności wyroku zaocznego (k. 694-696), a przewodniczący wyznaczył termin rozprawy i zarządził doręczenie sprzeciwu powodowi (k. 696). Niewątpliwie zostały zatem podjęte czynności w trybie art. 345 k.p.c. wskazujące, że sprzeciw został uznany za złożony prawidłowo. Dodatkowo zostało wydane postanowienie o zawieszeniu rygoru natychmiastowej wykonalności, co było wynikiem przede wszystkim ustalenia przez Sąd Okręgowy, że nie doszło do uprawomocnienia się wyroku zaocznego,

a po wtóre oceny, że został on wydany w sytuacji, o jakiej mowa w art. 346 §1 k.p.c. Jeżeli powód kwestionował okoliczność prawidłowego i skutecznego wniesienia sprzeciwu (czy też doręczenia wyroku zaocznego), to winien był na tamtym etapie sprawy podnieść zarzuty, w ramach zażalenia na niekorzystne dla niego postanowienie o zawieszeniu rygoru natychmiastowej wykonalności wyroku zaocznego.

Czynności obronnych powód zaniechał, choć był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika (sprzeciw od wyroku zaocznego otrzymał, łącznie z postanowieniem o zawieszeniu jego rygoru natychmiastowej wykonalności k. 704).

Należy przy tym mieć na uwadze, że zgodnie z art. 344 § 3 k.p.c. Sąd wydaje odrębne postanowienie dotyczące losów sprzeciwu od wyroku zaocznego tylko w przypadku stwierdzenia podstaw do jego odrzucenia (nie wydaje postanowienia odmawiającego odrzucenia sprzeciwu). Tym bardziej, jeżeli powód kwestionował skuteczne wniesienie sprzeciwu winien był wnieść zażalenie na postanowienie wydane w przedmiocie zawieszenia rygoru natychmiastowej wykonalności wyroku zaocznego.

Jednocześnie należało mieć na względzie, że z treści uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 24.01.2009 r. wynikało jego stanowisko, co do kwestii zachowania terminu do złożenia sprzeciwu od wyroku zaocznego, które Sąd Apelacyjny w całości podziela. W takiej sytuacji powtarzanie tej argumentacji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku należało uznać za zbędne.

Za bezzasadne należy uznać również pozostałe zarzuty naruszenia procesowego, mając na uwadze, że ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny znajdował pełne oparcie w zgromadzonych w niniejszej sprawie dowodowych, a dokonana przez Sąd I instancji jego ocena, mieściła się w granicach swobody wyznaczonej przez ustawodawcę w ramach dyspozycji art. 233 §1 k.p.c.

W szczególności za w pełni trafną należy uznać jego ocenę, że żaden z przeprowadzonych dowodów nie stanowił wsparcia dla twierdzeń powoda, że zawarł on ze stroną umowę modernizacyjną, w oparciu o którą mógłby dochodzić zwrotu poniesionych wydatków na remont wynajmowanych od niej lokali. Należy zwrócić uwagę, że również on w ramach apelacji nie wskazał jakie dowody i w jakim zakresie taką okoliczność mogłyby potwierdzać i stanowić wiarygodną, samodzielną podstawę ustaleń faktycznych zgodnych z jego twierdzeniami.

Wprost przeciwnie szereg dowodów przeczy zawarciu takiej umowy. Jak słusznie zwrócił na to uwagę Sąd I Instancji, w umowach najmu strony poczyniły jednoznaczne uzgodnienia, że wszelkie prace dostosowujące przedmiot umów najmu do prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej wykonuje on na własny koszt (§4). Dodatkowo strony ustaliły, które roboty związane z utrzymaniem obiektu wykonuje strona pozwana (§6). Korespondują te uzgodnienia z zawarciem tych umów na długie okresy, co miało niewątpliwie na celu zamortyzowanie wydatków poniesionych przez powoda na modernizację wynajmowanych pomieszczeń. Dodatkowo strony przewidywały, że w pewnym okresie czynsz miał być zamrożony (przez 30 miesięcy nie podlegał zmianie), co potwierdza, że wolą stron było umożliwienie mu kompensacji wydatków z dochodami z prowadzenia lokali.

Zawarciu umowy modernizacyjnej przeciwstawia się również przeznaczenie lokali objętych umowami. Tego rodzaju lokale, ich wyposażenie, przyjęta przez przedsiębiorcę stylistyka, wykonanie wystroju i aranżacji, rozplanowania przestrzeni oraz urządzeń pomocniczych (nawet takich jak gniazdka elektryczne) instalacji, oświetlenie, wentylacji, kanalizacji, materiał użyty do wykonania podłóg (posadzka, kafle, parkiet) jest ściśle związana z rodzajem prowadzonej w nich działalności. Inne będą zatem potrzeby (i wymogi np. p.poż., sanitarne itp.) sali weselnej, dyskoteki, klubu nocnego o znacznym natężeniu ilości gości w określone dni, np. weekend, a inne winiarni, restauracji, kawiarni, czy też innego rodzaju lokalu przeznaczonego dla przyjmowania gości (a także ich określonego rodzaju np. młodzieży, czy też osób z innej grupy wiekowej) lub lokalu prowadzonego w celach niezwiązanych z pobytem w pomieszczeniach ludzi (wcześniej piwnice miały charakter archiwów). Należy zakładać, że z tego właśnie względu w umowach najmu strony przewidywały możliwość wprowadzenia zmian budowlanych w lokalach, przy czym przy tak daleko idącej ingerencji (i to w obiekcie zabytkowym), uzyskanie zgody na ich przeprowadzenie od strony pozwanej było rzeczą oczywistą. Akceptacji działań powoda, nie można z pewnością interpretować rozszerzająco (a przy tym sprzecznie z pozostałymi

zapisami umów), poprzez uznanie, że decyzje strony pozwanej w tym przedmiocie obejmowały zgodę na pokrycie wydatków ponoszonych przez powoda w tym zakresie.

Z materiału dowodowego nie wynika również, aby strona pozwana wymuszała na powodzie wykonywanie remontów. Zwrócić należy uwagę, że do rozwiązania umów najmu między stronami doszło w wyniku niewywiązywania się przez niego z obowiązku zapłaty czynszu, a nie zaniechania innych zobowiązań, np. niewykonania określonych robót remontowych. Z kolei po ich zakończeniu strona pozwana wezwała go do usunięcia dokonanych przez niego ulepszeń, a te pozostałości, których nie usunął, sama zlikwidowała dokonując generalnego remontu przywracającego stan tych pomieszczeń do pierwotnej koncepcji.

Jej działania świadczą jednoznacznie o tym, że roboty modernizacyjne podjęte przez powoda, wyrażały wyłącznie jego koncepcję prowadzenia działalności gospodarczej w tych lokalach, natomiast dla niej prace te były nieużyteczne.

Reasumując należało uznać, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, że strony łączyła umowa modernizacyjna.

Na okoliczność zawarcia takiej umowy wskazywał powód, zaś pozwany temu zaprzeczył. To na powodzie spoczywał obowiązek udowodnienia zawarcia umowy tego typu (art. 6 k.c., art. 242 k.p.c.), dlatego tej jego obciążają skutki prawne niewykazania tej okoliczności.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie zachodziły w sprawie również przesłanki do uwzględnienia roszczeń powoda na innej podstawie prawnej.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie budzą wątpliwości twierdzenia powoda, że wykonał prace związane z modernizacją pomieszczeń wynajmowanych od pozwanej, co jednakże samo przez się nie jest wystarczającą podstawą do formułowania roszczeń objętych żądaniem pozwu. Abstrahując od braku konsekwencji w ich uzasadnieniu, w ramach których z jednej strony twierdzi, że strony łączyła umowa modernizacyjna, a z drugiej, że należy mu się zwrot nakładów poniesionych na wynajmowane lokale w oparciu o przepisy o najmie oraz braku wykazania, że strony zawarły wiążące je uzgodnienia, to brak jest dowodów, które byłyby konieczne dla wyliczenia potencjalnych należności z tego tytułu, czy też z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej jego kosztem.

Okolicznościami spornymi było to, czy istotnie powód wbudował materiały objęte fakturami złożonymi wraz z pozwem, jakie poniósł wydatki z tym związane, jaki był stan ulepszeń w dacie zdania lokali pozwanej oraz czy nakłady poczynione przez powoda doprowadziły do jej wzbogacenia, bowiem zwiększały ich użyteczność. Te kwestie należało rozstrzygnąć na niekorzyść powoda.

Okolicznością nie budzącą wątpliwości w świetle zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego jest to, że powód opuszczając lokal zabrał wyposażenie i część zamontowanych instalacji. Mimo powiadomienia go o terminie sporządzaniu protokołu zdawczego, nie stawił się (nie wyjaśniając tego przyczyny), dlatego też strona pozwana sporządziła go jednostronnie. Powód sam zatem pozbawił się możliwości wspólnego ustalenia ze stroną pozwaną, jakie nakłady pozostały w lokalu, jakie mogły być przez niego jeszcze zabrane, a jakie strona pozwana mogła zatrzymać i wykorzystać.

Należało także uwzględnić, że powód zarzucał podmiotom, które na jego rzecz wykonywały prace modernizacyjne w lokalu, że prace te zostały wykonane nieprawidłowo. Z tego względu uchylał się od zapłaty należności za wykonane roboty. Dopiero w wyniku wydania przeciwko niemu wyroków sądowych został przymuszony do zapłaty. Potwierdza to jednak, że w ocenie powoda prace wykonane w lokalach strony pozwanej były nieprawidłowe, mimo to obecnie przedstawia

te same roboty jako nakłady zwiększające wartość lokali. Oceniając twierdzenia wskazujące na poniesienia nakładów użytecznych na lokale strony pozwanej należało również uwzględnić, że mimo wykonania przez powoda niektórych instalacji nie został przeprowadzony ich odbiór (np. w zakresie instalacji wentylacyjnej).

Nie pozwala to na jednoznaczne wnioski dotyczące przydatności dla pozwanego nieodebranych robót. Dodatkowo po opuszczeniu lokali przez powoda strona pozwana przeprowadziła kolejną modernizację lokalu, m.in. usunęła schody zainstalowane przez powoda, które były jej zbędne do prowadzenia działalności. W lokalu jest teraz

prowadzona restauracja, a powód przystosowywał lokal (m.in. zainstalował schody) w celu prowadzenia w nim klubu nocnego. Należy podzielić stanowisko, że powód nie przedstawił dokumentacji powykonawczej, która ewentualnie, w porównaniu z obecnym stanem lokalu (i dokumentacją powykonawczą po remoncie wykonanym przez stronę pozwaną) mogłaby odpowiedzieć na pytanie, jakie ewentualnie prace wykonane przez powoda zostały wykorzystane przez stronę pozwaną. Nie uzyskał również pozwolenia na użytkowanie lokalu, co może dodatkowo potwierdzać, że roboty na wykonanie których się powołuje nie zostały do końca przeprowadzone.

W tej sytuacji, materiał dowodowy zebrany w sprawie nie mógł stanowić podstawy do dokonania ustaleń dotyczących ewentualnych nakładów na lokale poczynionych przez powoda, które skutkowałyby odpowiedzialnością strony pozwanej i obowiązkiem zwrotu ich wartości. Już tylko na marginesie należało ocenić, że właśnie wobec braków w dokumentacji biegły J. K. (2) nie był w stanie odpowiedzieć w sposób rzetelny na istotne dla wyniku sprawy pytania, czemu dał wyraz w sporządzonej opinii. Opinia ta – wbrew ocenie powoda – rzetelna i wyczerpująca w tych okolicznościach, stanowiła tylko jeden z elementów materiału dowodowego, który stał się podstawą orzeczenia wydanego w sprawie.

Opinia ta niewątpliwie potwierdzała kwestię braków w zakresie dowodowym oraz brak dokumentów niezbędnych do dokonania odpowiednich ustaleń, wymiernych dla potrzeb sprawy, co w kontekście całokształtu materiału dowodowego należało uznać za wniosek prawidłowy. Z tego względu należało ocenić, że również opinia kolejnego biegłego nie doprowadziłaby do rozstrzygnięcia istotnych dla sprawy kwestii. Okoliczność dotycząca nakładów użytecznych była w ocenie Sądu Apelacyjnego kwestią, jaka wymagała wiedzy specjalnej. Jak zostało ustalone w sprawie strony

nie zawarły umowy dotyczącej rozliczenia nakładów, a więc opinia biegłego miała być podstawą ustaleń dotyczących tego jak wartość nieruchomości wzrosła w wyniku zatrzymania przez stronę pozwaną określonych nakładów (nakładów niezdemontowanych przez powoda i stronę pozwaną), stąd materiał dowodowy w postaci wyjaśnień stron lub zeznań świadków – zwłaszcza, gdy te źródła dowodowe wskazywały na odmienne okoliczności - miał charakter pomocniczy.

Wobec powyższego nie można było podzielić zarzutów naruszenia przepisów postępowania i zarzutów dotyczących ustaleń faktycznych podniesionych w ramach zarzutu apelacji oraz zarzutu naruszenia prawa materialnego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w pkt 1.

W punkcie 2 wyroku Sąd Apelacyjny, w wyniku uwzględnienia zażalenia powoda, w oparciu o art. 386 §1 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c., zmienił zaskarżone postanowienie z dnia 24.01.2013 r. w ten sposób, że oddalił wniosek strony pozwanej o uzupełnianie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 30.11.2012 r. Jak trafnie zarzucał skarżący wniosek ten był nieuzasadniony. Strona pozwana winna była, bowiem dochodzić swoich roszczeń z tego tytułu w drodze zażalenia na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie III zaskarżonego wyroku (por. uchwała SN z dnia 11.07.1972 r., III PZP 14/72, OSNCP 1972, nr 12, poz. 215, postanowienie SN z dnia 10.10.2012 r., ICZ 116/12), kwestionując wysokość zasądzonych kosztów. Wniosek o uzupełnianie wyroku byłby prawidłową drogą dochodzenia praw przez stronę pozwaną, wyłącznie wówczas, gdyby nie zawierał orzeczenia o kosztach procesu.

W punkcie 3 Sąd Apelacyjny rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego (apelacyjnego i zażaleniowego) poniesionych przez strony. Postępowanie wywołane apelacją powoda wygrała strona pozwana w całości, zatem zgodnie z art. 98 k.p.c. należał się jej zwrot kosztów postępowania apelacyjnego. Strona pozwana poniosła koszty wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 5.400 zł (§ 6 pkt 7 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 w zw. rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...)). Postępowanie zażaleniowe wygrał natomiast powód, który poniósł koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.800 zł (z § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia) oraz uregulował część opłaty od zażalenia w kwocie 30 zł (k. 1046). Z tego względu na rzecz strony pozwanej należało zasądzić tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego różnicę wyżej wymienionych kwot.

W punkcie 4 wyroku Sąd Odwoławczy rozstrzygnął o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym mając na uwadze, że adw. E. G. nie prowadził niniejszej sprawy przed Sądem I Instancji - §2 pkt. 3 w zw. z §6 ust. 7 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia.

W pkt. 5 Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 113 ust. 1 uksc orzekł o kosztach sądowych postępowania zażaleniowego, mając na uwadze wygraną powoda w tym zakresie oraz to, że był on zwolniony od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych. Z tego względu strona pozwana, jako przegrywająca postępowania zażaleniowe, winna uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu, brakującą opłatę od zażalenia.

MW